

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Vandplanindsatsen for spildevandsrensning fra spredt bebyggelse

Analyse af kommuner med relativt stor indsats

Titel:

Vandplanindsatsen for spildevandsrensning fra
spredt bebyggelse

Udgiver:

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
www.nst.dk

År:

2012

Ansvarsfraskrivelse:

Må citeres med kildeangivelse.

Indhold

Forord	4
Sammenfatning	5
1. Ny status af antal ejendomme	7
2. Kommunernes planlagte indsats	8
3. Kortlægning af kommunernes prioritering	11
4. Hjelpeforanstaltninger	12
4.1 Eksisterende hjælpemuligheder	12
4.2 Forslag til fremadrettede hjælpemuligheder	14

Bilag 1 Kommissorium for underarbejdsgruppen analyse af vandplanindsatsen for spildevandsrensning i den spredte bebyggelse for kommuner med relativt stor indsats.

Bilag 2: Sammenlignende BBR - udtræk

Forord

Med økonomiaftalen for 2013 har KL og regeringen aftalt, at der nedsættes en myndighedsgruppe, der følger udviklingen i vand- og naturindsatsen samt drøfter prioriteterne for indsatsen i perioden efter 2015.

Myndighedsgruppen består af Kommunernes Landsforening, Økonomi- og Indenrigsministeriet, Finansministeriet samt Miljøministeriet. Miljøministeriet varetager formandskabet.

I "Aftale om kommunernes økonomi for 2013 mellem regeringen og KL" er endvidere angivet:

"Indsatsen på spildevandsområdet udgør en særlig udfordring for kommuner med relativt mange spredte bebyggelser i det åbne land. Der er derfor enighed om at analysere spildevandsindsatsen i disse kommuner nærmere, herunder indfasningsprofilen for indsatsen."

Der blev derfor nedsat en underarbejdsgruppe bestående af medlemmer fra KL, Miljøministeriet og Finansministeriet. Gruppen har til opgave at gennemføre en analyse af spildevandsindsatsen over for den spredte bebyggelse for de særligt udfordrede kommuner med relativt mange spredte bebyggelser og stort indsatsbehov. Kommissoriet for underarbejdsgruppen fremgår af Bilag 1.

Denne rapport indeholder en rapportering af underarbejdsgruppens analyse af 23 kommuner med størst indsatsbehov i 1. planperiode.

Sammenfatning

Med henblik på at underbygge vandplanernes opgørelse af behov for spildevandsrensning i det åbne land, (angivet i bilag 2 til vandplanerne) er der i juli 2012 foretaget et nyt udtræk fra Bygge- og Bolig Registret (BBR). Det samlede antal ejendomme med indsatsbehov er fra vandplanernes offentliggørelse (december 2011) til juli 2012 faldet med 1.786 ejendomme, hvilket primært skyldes at kommunerne i perioden har gennemført indsatser, samt at der løbende sker en opdatering af spildevandsdata i BBR registret. Den samlede indsats over alle 3 vandplanperioder er dermed faldet fra ca. 48.000 ejendomme til ca. 46.000 ejendomme. Den samlede indsats i første planperiode, frem mod 2015, er 38.000 ejendomme. Anlægsudgiften til gennemførelse af vandplanernes spildevandsindsats for første vandplanperiode overfor den spredte bebyggelse inkl. baseline kan med anvendelse af enhedstal fra vandplanerne beregnes til i alt ca. 2,3 mia. kr.

Der er gennemført en analyse af indsatsen i 1. planperiode for de 23 kommuner, der ifølge vandplanerne har det største indsatsbehov i overfor ejendomme i den spredte bebyggelse – både faktisk og relativt i forhold til kommunestørrelsen.

Analysen viser, at indsatserne overfor den spredte bebyggelse angivet i forslag til vandhandleplaner, for alle 23 kommuners vedkommende er i overensstemmelse med vandplanernes krav til indsats. Underarbejdsgruppen konkluderer på den baggrund, at der ikke er behov for at revidere indfasningsprofilen for indsatsen i den spredte bebyggelse i 1. planperiode.

Der er usikkerhed knyttet til ovennævnte opgørelser i BBR. Underarbejdsgruppen vurderer dog, at BBR fortsat er det bedste foreliggende registreringssystem til formålet og Naturstyrelsen planlægger derfor fortsat at anvende BBR i det fremtidige vandplanarbejde.

Størrelsen af udgifter til forbedrede lokale spildevandsrenseløsninger eller kloakering afhænger af de lokale forhold og kan udgøre en betydelig engangsudgift for den enkelte husejer. Der eksisterer derfor allerede i dag visse muligheder for at få nedsat eller udskudt udgifter til lokal rensning og kloakering. Det drejer sig om vandselskabernes mulighed for at give grundejere henstand med betalingen af tilslutningsbidrag til offentlig kloak, om indefrysning af ejendomsskatter mv., herunder tilslutningsbidrag og anlægsudgifter til kloak, samt om BoligJob-ordningen, der giver fradrag for lønudgifter til bl.a. anlæg af kloak eller andre spildevandsrenseløsninger.

I lyset af, at BoligJob-ordningen udløber ved årsskiftet, samt af de økonomiske konjunkturer og de seneste års ændringer i huspriserne vurderes det imidlertid at være nødvendigt at undersøge eksisterende og eventuelt supplerende hjælpemuligheder nærmere.

Miljøministeriet og Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter har derfor igangsat en undersøgelse på spildevandsområdet af, hvorvidt hjælpemulighederne for husejerne kan forbedres. Undersøgelsen skal se på mulighederne for at gøre forsyningsselskabernes

mulighed for at yde henstand mere håndfast, ligesom mulighederne inden for de instrumenter, der ligger på andre ministerområder, skal undersøges.

Når resultatet af de to ministeriers undersøgelse af hjælpemuligheder på spildevandsområdet foreligger i oktober 2012, vil det blive oversendt til Folketingets Miljøudvalg og KL til orientering

En anden type af hjælpemuligheder, som retter sig mod såvel husejere som kommuner, kan være en adgang til at undtage enkelte ejendomme i et spildevandsområde fra krav om forbedret spildevandsrensning i tilfælde, hvor påbud herom ikke giver mening, f.eks. hvor der ikke er indlagt vand og afløb på ejendommen, eller hvor ejendommen fremstår nedrivningsmoden.

Det er her afgørende, at muligheden for at undtage visse ejendomme fra forbedret spildevandsrensning ikke må tilsidesætte de overordnede krav om forbedring af vandmiljøet. Under iagttagelse af disse overordnede krav, er det Naturstyrelsens vurdering, at sådanne undtagelser er mulige i tilfælde, hvor dette kan ske inden for rammerne af den gældende spildevandsplan for området, eller hvor spildevandsplanen ændres, således at det klart fremgår, at de nævnte typer af ejendomme fremadrettet ikke er omfattet af kravet om forbedret spildevandsrensning, så længe der ikke udledes spildevand fra dem.

Dette forudsætter dog, at spildevandsplanen er i overensstemmelse med de til grund liggende vandplaner for det pågældende spildevandsområde/vandopland. Det er Naturstyrelsens vurdering, at dette ikke umiddelbart er problematisk i forhold til ejendomme uden vandforsyning eller egen brønd, som dermed må formodes ikke at have nogen betydelig udledning af spildevand.

For så vidt angår spørgsmålet om nedrivningsmodne ejendomme, kan kommunen undtage disse gennem en omprioritering inden for vandplanernes indsatsrammer. Før en undtagelse af nedrivningsmodne ejendomme derimod betydning for den samlede indsats, forudsætter det anvendelse af vandrammedirektivets undtagelsesbestemmelser, hvorefter indsatser kan udskydes på grund af tekniske eller økonomiske forhold, jf. direktivets art. 4.

For det andet forudsætter en undtagelse, at en nedrivningsmoden ejendom defineres så præcist, at begrebet bliver praktisk anvendeligt for kommunen i sagsbehandlingen. En enkel afgrænsning kan f.eks. være udelukkende at undtage boliger, der er ubeboede, og at undtagelse efter nogle af de foreslåede mere komplekse parametre gøres tidsbegrænsede.

Det er Naturstyrelsens vurdering, at i de tilfælde, hvor kommunerne finder en anvendelig definition eller afgrænsning af begrebet nedrivningsmodne ejendomme, og hvor spildevandsplanen om nødvendigt ændres inden for de ovenfor skitserede rammer, bortfalder allerede udstedte påbud fra en kommune om forbedret spildevandsrensning for ejendomme uden indlagt vand og nedrivningsmodne ejendomme, i de tilfælde, hvor påbuddet endnu ikke er efterkommet af grundejeren. Dette skyldes, at grundlaget for påbuddet er bortfaldet med ændringen af spildevandsplanen.

1. Ny status over antal ejendomme

I juli 2012 blev der gennemført et nyt udtræk fra Bygge- og Boligregistret (BBR) af alle enkeltejendomme med behov for forbedret spildevandsrensning. I Bilag 2 sammenholdes det nye udtræk med det udtræk, der ligger til grund for vandplanerne. Heraf ses det, at der er foretaget opdateringer af registret siden vandplanens offentliggørelse i december 2011. Det samlede antal ejendomme med indsatsbehov er fra december 2011 til juli 2012 faldet med 1.786 ejendomme. Baselineindsatsen (den indsats der fremgik af de tidligere regionplaner) er faldet med 2.177, mens den supplerende indsats i vandplanerne er steget med 391. Den samlede indsats over alle 3 vandplanperioder er dermed faldet fra ca. 48.000 ejendomme til ca. 46.000 ejendomme.

Faldet i baselineindsatsen skyldes primært, at kommunerne siden december 2011 løbende har gennemført påbud. Stigningen for den supplerende indsats skyldes forbedrede registreringer af ejendommene.

Det skal dog bemærkes, at der er usikkerhed knyttet til ovennævnte opgørelser, da BBR blandt andet er baseret på borgernes selvregistreringer. Der kan i opgørelserne desuden være medtaget ejendomme, der ligger indenfor kommunens kloakopland (dvs. ejendomme hvor der ikke skal gennemføres indsats). BBR bliver dog løbende forbedret i takt med at indsatsen i det åbne land gennemføres.

Med hensyn til BBR er der enighed mellem parterne om, at BBR er det bedste foreliggende registreringssystem. Der må så vidt praktisk muligt tages højde for svaghed ved systemet i den kommende vandplanproces, herunder med inddragelse af kommunernes konkrete viden, hvor en sådan foreligger. NST forventer næste udtræk vil ske i forbindelse med revision af basisanalysen i 2013.

2. Kommunernes planlagte indsats

I vandplanernes bilag 2 er kravet til antallet af ejendomme i den spredte bebyggelse, hvor der skal gennemføres spildevandsrensning, opgjort for alle landets kommuner. Indsatsen er fastlagt på baggrund af at kommunerne gennemfører påbud svarende til 5 påbud pr. 1000 indbyggere pr år. Herved sikres, at kommuner med stor indsats og relativt lille indbyggergrundlag i kommunen får den længste udskydelse. De samlede anlægsudgifter til gennemførelse af vandplanernes spildevandsindsats overfor 38.000 ejendomme i den spredte bebyggelse i 1. vandplanperiode er beregnet til ca. 2,3 mia. kr.

Underarbejdsgruppen har vurderet indsatsen for de 23 kommuner, som j. f. vandplanernes bilag 2 har den største indsats i 1. planperiode. De analyserede kommuners indsats udgør ca. 55 % af den samlede indsats i 1. planperiode.

I forbindelse med analysearbejdet er de 23 kommunernes forslag til vandhandleplan samt spildevandsplaner gennemgået. Det skal understreges, at det kun er indsatsen for den spredte bebyggelse, der er analyseret.

En oversigt over resultatet fremgår desuden af tabel 1. For mange kommuner er der behov for en efterfølgende konkretisering af indsatsen i de kommunale spildevandsplaner. Det fremgår desuden for en del kommuner, at kommunernes opførelse af den faktiske indsats afviger fra Naturstyrelsens BBR udtræk. Det er i denne rapport forudsat, at kommunernes opførelse med mere detaljeret viden om de lokale spildevandsforhold, er de korrekte.

For visse kommuner har der været tvivl om hvorvidt deres forslag til vandhandleplaner opfylder krav i vandplanerne for den spredte bebyggelse. Disse kommuner er derfor blevet kontaktet og har efterfølgende, præciseret deres indsats i 1. planperioden, og vil indarbejde dette i den endelige vandhandleplan.

Sammenfattende kan det på baggrund af analysearbejdet for de 23 kommuner konkluderes, at der er god overensstemmelse med indsatskravene i vandplanernes bilag 2 og kommunernes forslag til vandhandleplan. Dette gælder også for kommuner med de største indsatsen.

Tabel 1. Oversigt over indsatsen i de 23 kommuner med størst indsats i vandplanerne i 1. planperiode

Kommune	Indsatskrav i vandplanernes bilag 2 i 1. planperiode (antal ejendomme)	Kommunernes forslag til vandhandleplan (antal ejendomme)	Opfyldes krav i vandplanerne	Bemærkning
Næstved	1.612	800	Ja	Oplyser at baseline indsats gennemført i 2012 samt planlagte baselineindsats udmøntet i tillæg til spildevandsplan, ikke er medtaget i forslag til vandhandleplan. Indsatserne indarbejdes i den endelige vandhandleplan.
Holbæk	1.380	1.380	Ja	
Sønderborg	1.295	1.295	Ja	Henviser til spildevandsplan
Guldborgsund	1.268	1.268	Ja	
Kolding	1.185	1.185	Ja	
Slagelse	1.090	1.117	Ja	
Faaborg-Midtfyn	1.036	384	Ja	Kommunen anfører, at BBR ikke er retvisende. Kommunen er i besiddelse af nye og mere præcise oplysninger
Vejle	1.007	244	Ja	Kommunen anfører, at BBR ikke er retvisende. Kommunen er i besiddelse af nye og mere præcise oplysninger
Varde	1.000	1.000	Ja	
Kalundborg	991	991	Ja	Kommunen anfører, at BBR ikke er retvisende. Kommunen er i besiddelse af nye og mere præcise oplysninger
Lolland	964	965	Ja	
Vordingborg	932	1.300	Ja	
Hedensted	908	(898)	Ja	Mangler angivelse af antal ejendomme i forslag til vandhandleplan - opgjørt på baggrund af spildevandsplan. Indsats gennemføres inden 2015.
Assens	775	840	Ja	
Vejen	848	848	Ja	
Svendborg	753	727	Ja	Kommunen anfører, at BBR ikke er retvisende. Kommunen er i besiddelse af nye og mere præcise oplysninger

Århus	753	7	Ja	Århus Kommune har oplyst at BBR ikke er retvisende. Baseline er mindre end forudsat i vandplanerne
Faxe	708	210	Ja	Faxe kommune har oplyst at det er en fejl at tidsplanen ikke opfylder vandplanernes krav. Vandplanens tidsplan vil blive overholdt i den endelige vandhandleplan
Gribskov	674	0	Ja	Gribskov kommune har oplyst, at baselineindsatsen gennemføres inden udgangen af 2015, selvom dette ikke fremgår af forslag til vandhandleplan. Indsatserne indarbejdes i den endelige vandhandleplan.
Odsherred	660	660	Ja	
Langeland	272	272	Ja	
Stevns	436	436	Ja	
Odder	428	428	Ja	
Sum	20.975 af 38.000 (55%)	17.753		

3. Kortlægning af kommunernes prioritering

Det generelle billede er at kommunerne med de største indsatsbehov har tilrettelagt planlægningen af indsatsen for den spredte bebyggelse i overensstemmelse med kravene i vandplanernes bilag 2.

Kommunerne peger dog på en række udfordringer i forhold til at gennemføre indsatsen. Blandt andet påpeger kommunerne, at der er store usikkerheder ved BBR registreringen, der primært er baseret på grundejernes selvregistrering. En række kommuner anvender derfor spørgeskemaer til grundejerne for at få oplyst de konkrete afløbs-/renseforhold. Fejlregistreringer opdages først, når man går konkret i gang med at forbedre spildevandsrensningen.

Kommunerne understreger, at de er optaget af opgaven med at sikre et godt vandmiljø i det åbne land og ønsker i den forbindelse, at staten i de næste vandplanperioder opstiller en mere overordnet ramme, som kommunerne kan planlægge indenfor.

Naturstyrelsen henviser til, at det af regeringens og KL's "Aftale om kommunernes økonomi for 2013" fremgår, at det er aftalt "at nedsætte en myndighedsgruppe, der følger udviklingen i vand- og naturindsatsen samt drøfter prioriteterne for indsatsen i perioden efter 2015".

Naturstyrelsen skal desuden bemærke, at vandrammedirektivet stiller krav om at Danmark har konkrete indsatsprogrammer med henblik på at opfylde miljømålene for de enkelte vandområder. Der er i vandplanerne i et betydeligt omfang er anvendt undtagelsesbestemmelser, herunder er en betydelig del af den samlede spildevandsindsats udskudt til kommende vandplanperioder. Der vil derfor også fremadrettet for de enkelte vandområder være behov for at kunne dokumentere og sikre fremdriften i gennemførelsen af indsatsen for at opfylde miljømålene for vandområderne.

I forhold til kommunernes udfordringer med at gennemføre spildevandsindsatsen behandler denne rapport emnerne hjælpeforanstaltninger i forbindelse med betaling af udgifter for de enkelte husejere og kommunernes/spildevandsselskabernes mulighed for omprioritering af indsats for saneringsmodne ejendomme. Kommunerne har desuden påpeget en række andre emner, der ikke behandles nærmere i denne rapport, men vil indgå i overvejelserne om grundlaget for næste generations vandplaner.

4. Hjelpeforanstaltninger

4.1 Eksisterende hjælpemuligheder

Størrelsen af udgifter til forbedrede lokale renseløsninger eller kloakering afhænger af de lokale forhold og kan udgøre en betydelig engangsudgift for den enkelte husejer. Udgiften for husejerne ligger på gennemsnitligt 62.000 kr. ved valg af en lokal renseløsning som f.eks. nedslivningsanlæg eller minirenselanlæg og noget mere for en kloakeringsløsning. Der eksisterer derfor allerede i dag visse muligheder for at få nedsat eller udskudt udgifter til lokal rensning og kloakering.

Det er den enkelte kommunalbestyrelse, der i spildevandsplanen – inden for miljøbeskyttelseslovens rammer – beslutter, om indsatsen over for spildevandsudledningerne i det åbne land skal gennemføres ved kloakering ved tilslutning til et offentligt spildevandsanlæg eller ved påbud til de enkelte grundejere om at etablere lokale renseløsninger. Hertil kommer muligheden for kontraktlig tilslutning til spildevandsforsyningen.

Naturstyrelsen har kontaktet Guldborgsund Kommune for at få et indtryk af, hvor mange husejere i en typisk landdistriktskommune, der ikke er i stand til at betale for forbedret spildevandsrensning. Kommunen oplyser, at spildevandsforsyningen i kommunen har sendt opkrævning for tilslutningsbidrag til 600 ejendomme. Heraf er 48 opkrævninger (svarende til ca. 8 %) sendt til inddrivelse hos SKAT, fordi alle andre forsøg på inddrivelse har været forgæves. Herudover har nogle fået enten lån eller en afdragsordning hos vandselskabet.

Guldborgsund Kommune oplyser endvidere, at der har vist sig geografiske forskelle i kommunen, således at der i ressourcetsvage yderområder er op til ca. 10 % af grundejerne, der har vanskeligheder med betalingen for kloakering, mens der i oplande tættere på motorveje og byer er vanskeligheder med betaling hos ca. 5 % af grundejerne.

På baggrund af tallene fra Guldborgsund Kommune er det Naturstyrelsens vurdering, at andelen af husejere med stærkt begrænset eller ingen betalingssevne på landsbasis er noget lavere, måske af størrelsesordenen 5 %. I så fald er udgangspunktet 5 % af 38.000 ejendomme i 1. planperiode svarende til 1.900 husejere eller 5 % af 46.000 ejendomme i alt for alle tre planperioder svarende til 2.300 husejere på landsplan.

Afhjælpningsmuligheder i Miljøministeriets lovgivning

Der kan være mulighed for at få henstand med betaling af tilslutningsbidraget til kloak, der i dag udgør ca. 35.000 kr. inkl. moms. Henstandsreglen i betalingsloven har siden 1987 været uforandret bortset fra, at kompetencen til at træffe afgørelse vedrørende henstand i 2009 med vandsektorloven blev overført fra kommunerne til vandselskaberne. Den gældende henstandsbestemmelse findes i dag i § 4 i lovebekendtgørelse 633 af 7. juni 2012 om betalingsregler for spildevandsselskaber: ”§ 4. Spildevandsforsyningsselskabet kan yde henstand med betalingen af tilslutningsbidrag.”

Ifølge pkt. 3.10 i vejledning nr. 12414 af 1. januar 2001 til betalingsloven kan der forekomme situationer, hvor det – uanset at tilslutningsmulighed foreligger – vil være rimeligt, at kommunalbestyrelsen (i dag vandselskabet) yder henstand med betalingen af tilslutningsbidrag. Det fremgår videre, at vandselskabet selv kan definere vilkårene for afviklingsordningen, men at

den valgte afviklingsordning bør beskrives i betalingsvedtægten, og at henstandsordningen skal kunne benyttes af alle ejendomme, der ønsker at gøre brug af ordningen. Vilkaere, herunder betalingstidspunktet eller tidspunkterne, skal være nærmere defineret i den konkrete aftale om henstand.

Det er Naturstyrelsens erfaring, at vandselskabernes praksis for henstand i dag kan variere. Nogle selskaber har en fast praksis med gældsaftaler over f.eks. fem år. På denne måde er der mulighed for at afdrage tilslutningsbidraget over tid. Nogle selskaber giver modsat kun et par måneder til at betale tilslutningsbidraget. Andre selskaber har en praksis om, at der ikke gives henstand som sådan.

Afhjælpningsmuligheder i Økonomi- og Indenrigsministeriets lovgivning

Pensionister, førtidspensionister og efterlønsmodtagere kan, hvis de har friværdi i den ejendom, der skal kloakeres, få et kommunalt lån til betaling af tilslutningsbidraget. Det følger af Økonomi- og Indenrigsministeriets regler om såkaldt indefrysning af udgifter til blandt andet tilslutning til kloak, jf. lovbekendtgørelse nr. 1007 af 26. oktober 2009 om lån til betaling af ejendomsskatter. Denne ordning omfatter lån i parcel- og rækkehuse, ejerlejligheder, to- og flerfamiliershuse, stuehuse til landbrugsejendomme, beboelseslejligheder i erhvervsnejendomme og fritidshuse, jf. § 1, stk. 4, nr. 2. Det kommunale lån skal efter reglerne i lovens § 4 sikres ved tinglyst skadesløsbrev eller ejerpantebrev på ejendommen.

Det følger af lovens § 4, stk. 5 og 6, at når tinglysning er sket, kan lånet ydes, indtil lånebeløbet med tilskrevne renter udgør 95 pct. af skadesløsbrevets eller ejerpantebrevets pålydende. Når yderligere lån herefter ikke kan ydes, afkræves senere påløbne renter ejeren i forbindelse med opkrævningen af kommunale ejendomsskatter.

Lånebeløbene med tilskrevne renter forfalder til betaling, når ejendommen skifter ejer. Hvis ejendommen ved ejerens død eller i forbindelse med ejerens optagelse på plejehjem, institution til personer med vidtgående fysiske eller psykiske handicap eller psykiatrisk institution overtages af en ægtefælle, kan kommunalbestyrelsen dog tillade, at beløbet forbliver indestående, og at lånet fortsat ydes.

Det fremgår af § 1, stk. 2, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at låneordningen ud over tilslutningsudgifter også omfatter vej- og kloakudgifter og lignende, der påhviler ejendommene. Det betyder som udgangspunkt, at bl.a. kloakbidrag og kloakafgifter (herunder renovationsudgift samt bidrag og afgifter til rensningsanlæg) er omfattet af ordningen. Udtrykket omfatter endvidere som udgangspunkt den enkelte ejers andel i anlægsudgifter til kloak og kommunal vand-, el- og varmforsyning i tilfælde, hvor sådanne udgifter straks i deres helhed afkræves af ejerne.

Økonomi- og Indenrigsministeriet oplyser endvidere, at kommunalbestyrelsen dog i forbindelse med den ovennævnte beslutning har mulighed for at foretage en snævrere afgrænsning af, hvilke afgifter, bidrag og engangsudgifter der skal være omfattet af låneordningen i kommunen. Kommunalbestyrelsen er ligeledes berettiget til i forbindelse med beslutningen at fastsætte en nedre beløbsgrænse for lån, som kan ydes til enkelte ejere.

Indefrysningsordningen gælder tillige tilslutning til spildevandsanlæg ved kontraktligt medlemskab af spildevandsforsyningen, jf. miljøbeskyttelseslovens § 30, stk. 4, hvoraf det følger, at hvis en grundejer får påbud af kommunen om forbedret spildevandsrensning, kan han vælge at blive kontraktligt tilsluttet spildevandsforsyningen og lade forsyningen stå for etablering og drift af den lokale løsning mod at betale tilslutningsbidrag på ca. 35.000 kr. og løbende vandafledningsbidrag.

Det forhold, at indefrysningsordningen omfatter kontraktligt medlemskab, følger af lov nr. 424 af 1. juni 1994 om ændring af lov om betaling af ejendomsskatter, hvormed der indførtes en pligt i § 1,

stk. 1, nr. 2, for kommunerne til at yde lån til udgifter til tilslutning til kollektive anlæg, hvortil der er tilslutningspligt. Efter lovens forarbejder kan det f.eks. være tilslutning til spildevandsanlæg i henhold til miljøbeskyttelsesloven.

Afhjælpningsmuligheder i Skatteministeriets lovgivning

Der kan være mulighed for at få en vis økonomisk hjælp til anlægget af kloakledningen fra grundgrænsen og ind til ejendommen på grunden via den såkaldte servicefradragsordning ("håndværkerfradraget" eller BoligJob-planen"), der administreres af Skatteministeriet.

Arbejdet skal være udført mellem den 1. juni 2011 og 31. december 2012, da servicefradragsordningen ophører med udgangen af i år.

4.2 Forslag til fremadrettede hjælpemuligheder

Som det fremgår af afsnit 4.1, eksisterer der for husejere visse muligheder for at få nedsat eller udskudt udgifter til lokal rensning og kloakering, men i lyset af de økonomiske konjunkturer og de seneste års ændringer i huspriserne undersøger Miljøministeriet og Ministeriet for By, Bolig og landdistrikter eksisterende og eventuelt supplerende hjælpemuligheder nærmere.

Undersøgelsen skal afdække rækkevidden af og samspillet mellem de eksisterende økonomiske hjælpemuligheder samt mulige alternative finansieringskilder. Undersøgelsen skal endvidere afdække eksisterende alternativer til kloakering i det åbne land.

Når resultatet af de to ministeriers undersøgelse af hjælpemuligheder på spildevandsområdet foreligger i oktober 2012, vil det blive oversendt til Folketingets Miljøudvalg og KL til orientering.

En anden type af hjælpemuligheder, som retter sig mod såvel husejere som kommuner, kan være en adgang til at undtage enkelte ejendomme i et spildevandsområde fra krav om forbedret spildevandsrensning i tilfælde, hvor påbud herom ikke giver mening. Som eksempler herpå nævner KL tilfælde, hvor der f.eks. ikke er indlagt vand og afløb på ejendommen, eller hvor ejendommen efter kommunens opfattelse fremstår nedrivningsmoden.

Det er her afgørende for Naturstyrelsen, at muligheden for at undtage visse ejendomme fra forbedret spildevandsrensning ikke må tilsidesætte de overordnede krav om forbedring af vandmiljøet. Under iagttagelse af disse overordnede krav, er det Naturstyrelsens vurdering, at sådanne undtagelser er mulige i tilfælde, hvor dette kan ske inden for rammerne af den gældende spildevandsplan for området, eller hvor spildevandsplanen ændres, således at det klart fremgår, at de nævnte typer af ejendomme fremadrettet ikke er omfattet af kravet om forbedret spildevandsrensning, så længe der ikke udledes spildevand fra dem.

Dette forudsætter dog, at spildevandsplanen er i overensstemmelse med de til grund liggende vandplaner for det pågældende spildevandsområde/vandopland, jf. § 5, stk. 1, nr. 1, i bkg. nr. 1448 af 11. december 2007 om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4. Det er Naturstyrelsens vurdering, at dette ikke umiddelbart er problematisk i forhold til ejendomme uden vandforsyning eller egen brønd, som dermed må formodes ikke at have nogen betydende udledning af spildevand.

For så vidt angår spørgsmålet om nedrivningsmodne ejendomme, kan disse undtages gennem en omprioritering inden for vandplanernes indsatsrammer. Får en undtagelse af nedrivningsmodne

ejendomme derimod betydning for den samlede indsats, forudsætter det anvendelse af vandrammedirektivets undtagelsesbestemmelser, hvorefter indsatser kan udskydes på grund af tekniske eller økonomiske forhold, jf. direktivets art. 4.

For det andet forudsætter en undtagelse, at en nedrivningsmodne ejendom defineres så præcist, at begrebet bliver praktisk anvendeligt for kommunen i sagsbehandlingen. Naturstyrelsen har ikke eksempler på en sådan afgrænsning fra styrelsens egen lovgivning, men

I bygge Lovgivningen defineres kondemneringsmodne ejendomme som boliger eller opholdsrum, der er sundheds- eller brandfarlige. Af § 75 i lbk. nr. 132 af 5. februar 2010 om byfornyelse og udvikling af byer følger det, at ved vurdering heraf indgår følgende mindstekrav:

”Stk. 3. Alle beboelses- og opholdsrum skal

- 1) yde tilfredsstillende beskyttelse mod fugtighed, kulde, varme og støj,
- 2) have fyldestgørende adgang for dagslys,
- 3) have forsvarlig adgang for luftfornyelse i almindelighed gennem et eller flere oplukkelige vinduer direkte til det fri,
- 4) have mulighed for tilstrækkelig opvarmning og
- 5) have et tilfredsstillende indeklima.

Stk. 4. Enhver lejlighed skal ud over mindstekravene i stk. 3

- 1) have adgang til godt og tilstrækkeligt drikkevand,
- 2) have behørigt afløb for spildevand og
- 3) have tilfredsstillende adgang til wc.

Stk. 5. Ved skønnet over, om personer, som opholder sig i en bygning, udsættes for brandfare, skal der især tages hensyn til byggemåden og indretningen af de enkelte lejligheder og rum samt adgangsforholdene.”

Efter Naturstyrelsens vurdering er ikke alle af de ovennævnte krav relevante i forhold til en vurdering af boligens behov for spildevandsrensning, men Naturstyrelsen finder det væsentligt, at afgrænsningen af begrebet nedrivningsmodne ejendomme beror på en faktisk vurderet proportionalitetsvurdering, hvor kloakkens værdi vejes i forhold til værdien af den bygning, der påtænkes kloakeret, frem for f.eks. en konkret vurdering af betalingsevnen hos den enkelte grundejer. I en sådan faktisk vurderet vurdering kan ét eller flere af ovennævnte mindstekrav indgå. Sigtet hermed er, at undgå, at kommunens spildevandsindsats kommer til at hvile på en vurdering af socialpolitiske forhold.

En simplere løsning og en måde at undgå stillingtagen til de enkelte bygningers tilstand eller til grundejernes øvrige forhold kunne være udelukkende at undtage nedrivningsmodne ejendomme, der er ubeboede.

Når man udtager ejendomme af kloakoplande gælder der generelt, at der ved undtagelsen ikke sker en væsentlig forringelse af kloakforsyningens samlede økonomi, og at kloakforsyningen fortsat kan fungere teknisk forsvarligt, jf. det lignende krav i spildevandsbekendtgørelsens § 11, stk. 1, nr. 3-4, om udtræden af spildevandsforsyningen. Det vurderes dog ikke at være relevant ved undtagelse af enkelte saneringsmodne ejendomme i kloakoplande.

Kommunen skal herudover være i stand til at følge op over for de undtagne ejendomme i tilfælde af ændringer i spildevandsforholdene, f.eks. hvis ejendommen renoveres, ved ejerskifte eller anden ændring i beboerforholdene. En løsning herpå kunne eventuelt være at gøre undtagelsen tidsbegrænset. Med en tidsbegrænsning kan kommunen endvidere undgå uhensigtsmæssigheder i spildevandsplanlægningen på længere sigt som følge af, at der ved undtagelse af konkrete ejendomme fra spildevandsrensning kan opstå ”huller” i det lokale kloakledningsnet.

Det er Naturstyrelsens vurdering, at i de tilfælde, hvor kommunerne finder en anvendelig definition eller afgrænsning af begrebet nedrivningsmodne ejendomme, og hvor spildevandsplanen om nødvendigt ændres inden for de ovenfor skitserede rammer, bortfalder allerede udstedte påbud fra en kommune om forbedret spildevandsrensning for ejendomme uden indlagt vand og

nedrivningsmodne ejendomme, i de tilfælde, hvor påbuddet endnu ikke er efterkommet af grundejeren. Dette skyldes, at grundlaget for påbuddet er bortfaldet med ændringen af spildevandsplanen.

Bilag 1 Kommissorium for underarbejdsgruppen analyse af vandplanindsatsen for spildevandsrensning i den spredte bebyggelse for kommuner med relativt stor indsats.

Med økonomiaftalen for 2013 har KL og regeringen aftalt, at der nedsættes en myndighedsgruppe, der følger udviklingen i vand- og naturindsatsen samt drøfter prioriteterne for indsatsen i perioden efter 2015.

Myndighedsgruppen består af Kommunernes Landsforening, Økonomi- og Indenrigsministeriet, Finansministeriet samt Miljøministeriet. Miljøministeriet varetager formandskabet.

Blandt myndighedsgruppens opgaver er inden 1. oktober 2012 at komme med konkrete forslag til forenkling og afbureaukratisering af den gældende regulering. Arbejdet sigter på at lette den kommunale administration bl.a. på vand- og naturområdet inden for en ramme på i alt 60 mio. kr. i perioden indtil 2015.

I aftale om kommunernes økonomi for 2013 mellem regeringen og KL er endvidere angivet:

"Indsatsen på spildevandsområdet udgør en særlig udfordring for kommuner med relativt mange spredte bebyggelser i det åbne land. Der er derfor enighed om at analysere spildevandsindsatsen i disse kommuner nærmere, herunder indfasningsprofilen for indsatsen."

Der nedsættes derfor en underarbejdsgruppe mellem KL, Miljøministeriet og Finansministeriet, der inden 1. oktober skal gennemføre dette analysearbejde. Rapporten fra arbejdsgruppen skal forelægges myndighedsgruppen til godkendelse.

Baggrund

Med økonomiaftalen for 2013 har KL og regeringen indgået økonomisk aftale om gennemførelsen af spildevandsindsatsen i vandplanerne for perioden 2012-2015 svarende til første vandplan periode.

Arbejdsgruppens opgaver

Arbejdsgruppen har til opgave at gennemføre en analyse af vandplanindsatsen over for de spredte bebyggelser for de særligt udfordrede kommuner med relativt mange spredte bebyggelser

For de 13 kommuner med størst indsatsbehov svarende til ca. 40 % af indsatsen gennemføres nedennævnte analyse:

1. Ny status (baseret på nyt BBR udtræk) af antal ejendomme i baseline og supplerende indsats
2. Vurdering af kommunernes forslag til indsats i forslag til vandhandleplanen i forhold til vandplaner
3. Hvor det er relevant vurdering af stade for kommunernes spildevandsplaner, forslag til strukturplaner mm.
4. Kortlægning af evt. konflikter mellem kommunernes prioriteringer og vandplanerne
5. Mulig revideret prioritering af indsatsen i første planperiode for de 13 kommuner
6. Juridisk vurdering af evt. ændrede indfasningsprofiler
7. Juridisk vurdering af kommunernes muligheder for prioritering indenfor rammerne af vandplanen

Arbejdsgruppens deltagere

Naturstyrelsen:

Vicedirektør Helle Pilsgaard (formand)

Kontorchef Ole Ejlskov

Kontorchef Oluf Engberg

Funktionsleder Camilla Rosengaard Villumsen
Specialkonsulent Mogens Kaasgaard
Biolog Inge Thorsgaard

Miljøministeriets departement:
Kontorchef Mads Leth-Petersen
Specialkonsulent Mette Justesen

Finansministeriet:
Kontorchef Kent Harnisch
Fuldmægtig Brian Arreborg Hansen/Fuldmægtig Søren Beltofte

KL:
Afdelingschef Erling Friis Poulsen
Kontorchef Eske Groes
Konsulent Mette Sørensen

Tidsplan

Arbejdsgruppen startes ultimo juni og skal afsluttes 1. oktober 2012.

Bilag 2 Sammenlignende BBR - udtræk

BBR udtræk pr 30. juli 2012 for alle ejendomme med indsats i den spredte bebyggelse baseline og supplerende – sammenholdt med udtræk fra vandplaner december 2011.

KOMMUNENAVN	Baseline			Supplerende indsats		
	pr 30.juli 2012	Vandplan	Difference	pr 30.juli 2012	Vandplan	Difference
København	0	0	0	0	0	0
Frederiksberg	0	0	0	0	0	0
Ballerup	381	381	0	0	0	0
Brøndby	0	0	0	0	0	0
Dragør	0	4	-4	0	0	0
Gentofte	0	0	0	28	28	0
Gladsaxe	0	0	0	0	0	0
Glostrup	1	0	1	0	0	0
Herlev	8	8	0	0	0	0
Albertslund	2	2	0	0	0	0
Hvidovre	0	0	0	0	0	0
Høje-Taastrup	49	71	-22	0	0	0
Lyngby-Taarbæk	0	0	0	0	0	0
Rødovre	0	0	0	0	0	0
Ishøj	1	1	0	0	0	0
Tårnby	0	9	-9	0	0	0
Vallensbæk	0	0	0	0	0	0
Furesø	41	43	-2	0	0	0
Allerød	226	208	18	0	0	0
Fredensborg	268	281	-13	0	0	0
Helsingør	291	303	-12	0	0	0
Hillerød	222	314	-92	0	0	0
Hørsholm	22	22	0	0	0	0
Rudersdal	41	41	0	2	2	0
Egedal	177	185	-8	0	0	0
Frederikssund	203	211	-8	0	0	0
Greve	15	15	0	71	72	-1
Køge	114	118	-4	239	242	-3
Frederiksværk-Hundested	35	36	-1	0	0	0
Roskilde	379	382	-3	77	78	-1
Solrød	10	11	-1	1	1	0
Gribskov	609	674	-65	0	0	0
Odsherred	1330	1372	-42	0	0	0
Holbæk	1465	1474	-9	22	22	0
Faxe	1375	1378	-3	20	20	0
Kalundborg	893	794	99	221	197	24
Ringsted	428	437	-9	0	0	0
Slagelse	1121	1090	31	13	0	13
Stevns	704	734	-30	15	16	-1
Sorø	606	611	-5	0	0	0
Lejre	322	364	-42	105	109	-4
Lolland	2665	2620	45	48	48	0
Næstved	2834	2868	-34	167	168	-1

KOMMUNENAVN	Baseline			Supplerende indsats		
Guldborgsund	3623	3837	-214	77	81	-4
Vordingborg	1239	1247	-8	179	181	-2
Bornholm	0	0	0	149	149	0
Middelfart	328	349	-21	15	15	0
Assens	879	775	104	0	0	0
Faaborg-Midtfyn	547	963	-416	79	84	-5
Kerteminde	279	331	-52	10	10	0
Nyborg	696	777	-81	6	6	0
Odense	176	186	-10	141	147	-6
Svendborg	621	689	-68	63	64	-1
Bogense	970	990	-20	116	123	-7
Langeland	266	308	-42	254	254	0
Ærø	154	164	-10	0	0	0
Haderslev	445	358	87	85	83	2
Billund	28	39	-11	0	0	0
Sønderborg	1146	1172	-26	124	123	1
Tønder	61	62	-1	271	282	-11
Esbjerg	305	295	10	71	71	0
Fanø	8	8	0	0	0	0
Varde	1045	1094	-49	5	2	3
Vejen	734	713	21	135	136	-1
Aabenraa	263	267	-4	137	137	0
Fredericia	77	101	-24	17	20	-3
Horsens	626	660	-34	24	0	24
Kolding	1086	1165	-79	20	20	0
Vejle	790	917	-127	87	90	-3
Herning	288	329	-41	10	0	10
Holstebro	385	387	-2	9	9	0
Lemvig	502	527	-25	52	52	0
Struer	355	431	-76	4	0	4
Syddjurs	188	197	-9	19	0	19
Norrdjurs	55	54	1	20	5	15
Favrskov	374	318	56	80	50	30
Odder	322	731	-409	34	0	34
Randers	60	82	-22	26	2	24
Silkeborg	461	446	15	23	15	8
Samsø	35	35	0	0	0	0
Skanderborg	443	487	-44	0	0	0
Århus	717	752	-35	4	1	3
Ikast-Brande	78	76	2	0	0	0
Ringkøbing-Skjern	212	195	17	13	10	3
Hedensted	898	989	-91	0	0	0
Morsø	393	460	-67	132	137	-5
Skive	544	586	-42	3	1	2
Thisted	275	306	-31	166	146	20
Viborg	26	37	-11	12	5	7
Brønderslev	109	113	-4	108	83	25
Frederikshavn	57	57	0	64	8	56
Vesthimmerland	32	39	-7	9	9	0
Læsø	0	0	0	0	0	0

KOMMUNENAVN	Baseline			Supplerende indsats		
Rebild	128	132	-4	75	64	11
Mariagerfjord	133	135	-2	186	173	13
Jammerbugt	226	229	-3	135	126	9
Aalborg	224	269	-45	369	366	3
Hjørring	305	304	1	324	237	87
SUM	41.055	43.232	-2.177	4.971	4.580	391

Samlet er indsatsbehovet for alle 3 planperioder
 Reduktion siden vandplan fra december 2011

46.026 ejendomme
 -1.786 ejendomme

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Haraldsgade 53
2100 København Ø
www.nst.dk